

Dr Grażyna Jakimińska

- historyk, muzealnik, kustosz dyplomowany. Absolwentka historii UMCS (1977). W 2006 roku uzyskała tytuł doktora historii na podstawie pracy „Elita władzy lubelskiej gminy miejskiej w latach 1555-1651” (opublikowana w roku 2012 w lubelskim wydawnictwie Boni Libri). Od 1 lipca 1978 do 28 maja 2014 roku pracowała w Muzeum Lubelskim, od 2000 r. kierowała Oddziałem Historii Miasta Lublina, w latach 2006-2014 zajmowała stanowisko Zastępcy Dyrektora ds. działalności podstawowej. Zajmuje się dziejami Lublina w XVI i XVII wieku.

Autorka prac dotyczących historii miasta, m.in. *Wacław Lasocki i Muzeum Ziemi Lubelskiej w Nałęczowie* (1986), *Brama Krakowska* (1995), *Przywilej lokacyjny miasta Lublina z 1317 roku* (1997), *Kaplica Trójcy Świętej - klejnot Lublina* (2000), *Mały ilustrowany przewodnik po Lublinie* (2000), *Lublin* (2008), *Donżon na Zamku Lubelskim* (2012); współautorka prac, m.in. *Historia miasta Lublina* (1990), *Historia miasta Lublina. Informator do wystawy stałej w Muzeum Historii Miasta Lublina* (2000), *Lublin* (2002), *Lublin* (2005), *Lublin - historia miasta. Informator do wystawy stałej w Muzeum Historii Miasta Lublina* (2008), *Zamek lubelski - Kaplica Trójcy Świętej* (2008), *Album lubelski. Wędrowki po dawnym i współczesnym mieście* (2009, 2010); redaktor publikacji, m.in. *100 lat Muzeum Lubelskiego (1906-2006). 100 najciekawszych zabytków ze zbiorów własnych* (2006), *600-lecie bitwy pod Grunwaldem i jej tradycje. Materiały z sesji*

naukowej zorganizowanej w 600. rocznicę bitwy (2012); autorka artykułów w pracach zbiorowych, m.in. *Napisy na ścianach kaplicy Świętej Trójcy na Zamku Lubelskim*, [w:] *Kaplica Trójcy Świętej na Zamku Lubelskim. Historia, teologia, sztuka, konserwacja*, Lublin 1999; *Wkład Hieronima Łopacińskiego w przygotowanie wystaw: Przedmiotów Sztuki i Starożytności i Rolniczo-Przemysłowej w 1901 roku oraz w organizację Muzeum Lubelskiego*, [w:] *Hieronim Łopaciński epoka, ludzie, region*, Lublin 2006; *Więźnienia w Lublinie od średniowiecza do końca XVIII stulecia*, [w:] *Z dziejów więzienia w Lublinie*, Lublin 2007; *Rodzina Konopniców*, [w:] *Książki i historia. Księga Jubileuszowa ofiarowana dr. Z. Bieleniowi z okazji 50-lecia nieprzerwanej pracy w Bibliotece im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie*, Lublin 2008; *Przestrzeń symboliczna dawnego Lublina*, [w:] *Przestrzeń antropogeniczna miasta Lublina. Walerizacja, wytwarzanie, użytkowanie. Część pierwsza materiałów z konferencji*, Lublin 2009; *Miejsca związane z unią 1569 roku w Lublinie*, Wilno 2009; *Zamek lubelski - miejsce unii Polski z Litwą*, [w:] *Unia Lubelska Unia Europejska*, Lublin 2010; *Właściciele kamienic w Rynku Lubelskim w XVI i początku XVII wieku*, [w:] *Pogranicza, Łwów - Łuck 2011; Złotnicy, rajcy lubelscy w drugiej połowie XVI i pierwszej połowie XVII wieku*, [w:] *Ars omnia vincit. Studia z dziejów sztuki i kultury artystycznej*, Lublin 2012; *Sylwetki żon rajców lubelskich z lat 1555-1655*, [w:] *Scientia nihil est quam veritatis imago. Studia ofiarowane Profesorowi Ryszardowi Szczygłowi w siedemdziesięciolecie urodzin*, Lublin 2014; autorka artykułów w czasopismach, m.in. *Węgrzy w Lublinie w drugiej połowie XVI i w XVII wieku*, „Studia i Materiały Lubelskie”, t. 14, 1997; *Zamek lubelski w XVI i pierwszej połowie XVII wieku*, „Roczniki Humanistyczne”, t. LIII, zeszyt 4 [Historia sztuki], 2005; *Włosi w lubelskiej elicie władzy w drugiej połowie XVI wieku*, „Res Historica”, t. 20, 2005; *Majątek rodziny Konopniców*, „Studia i Materiały Lubelskie” t. 18, 2015.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Towarzystwo Biblioteki Publicznej
im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

we współpracy z prof. dr. hab. Ryszardem Szczygłem

Wykłady popularnonaukowe z cyklu

Historycy Lublina

Jan Riabinin

(1878—1942)

RIABININ JAN, ps. Eugeniusz Barroux (1878—1942), archiwista, historyk Lublina, kustosz Archiwum Państwowego w Lublinie. Ur. 22 VIII w Lublinie w kamienicy, będącej własnością dziadków, przy ul. Złotej 3. Był jednym z czworga dzieci Sergiusza i Pauliny z Goetzów. Pochodził z wielonarodowościowej rodziny inteligentkiej. Ojciec, Rosjanin, dziadkowie ze strony matki — wywodzili się z Prus i Francji. Edukację szkolną rozpoczął w rosyjskim gimnazjum w Lublinie. Jego nauczycielem łaciny i greki był Hieronim Łopaciński, który wyposażył go nie tylko w biegłą znajomość literatury klasycznej, lecz także w trwałe i szerokie zainteresowania przeszłością rodzinnego miasta i Polski.

Od 1894 r. kontynuował naukę w Moskwie, gdzie przeniósł się w celu leczenia postępującej utraty słuchu. Mimo całkowitej głuchoty ukończył gimnazjum klasyczne, a w latach 1901—1904 studiował historię na uniwersytecie moskiewskim. Od 17 XI 1904 r. do końca r. 1918 pracował w Archiwum Głównym Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Moskwie. W tym czasie często odwiedzał Lublin. Utrzymywał wówczas ożywione kontakty naukowe z H. Łopacińskim, a po jego śmierci porządkował i katalogował zbiory rękopisów i starodruków w bibliotece nazwanej imieniem swojego gimnazjalnego nauczyciela. 16 IV 1914 r. zawarł w Lublinie związek małżeński z Taisją Krapiwin. Burzliwe lata 1919—1921 spędził z żoną i dziećmi (córka Eudoksja, ur. w 1915 r., syn Sergiusz, ur. w 1918 r.) w Mariupolu na Ukrainie. Do Polski powrócił z rodziną w 1921 r. Polską kartę swej pracy archiwistycznej rozpoczął w archiwum kieleckim, skąd decyzją ministra WRiOP został oddelegowany do prac porządkowych w Archiwum Państwowym w Lublinie z dniem I XII 1921 r. Lubelską karierę archiwalną, najpierw jako urzędnika kontraktowego VII stopnia, a od 1928 r. kustosa, zamyka przejście na emeryturę w r. 1938. Obywatel Rzeczypospolitej.

lityj Polskiej od 1922 r., traktował Polskę jako swoją drugą ojczyznę. Sam czuł się Rosjaninem i w tym duchu wychowywał dzieci. Zm. 20 VII w Lublinie po długiej i ciężkiej chorobie.

Działalność archiwistyczna i historyczna Riabinina, uwarunkowana miejscem jego aktywności zawodowej, dzieli się na dwa wyraźnie wyodrębnione okresy: moskiewski i lubelski. W pierwszym jego zainteresowania skupiały się na szeroko rozumianych dziejach Polski, a zwłaszcza problematyce powstania kościuszkowskiego i panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego. Ich rozwojowi sprzyjały prace nad porządkowaniem tzw. Archiwum Królestwa Polskiego, obejmującego akta władz Rzeczypospolitej, wywiezione do Moskwy po 1794 r. Efektem tych zainteresowań oraz długoletnich wysiłków archiwistycznych i badawczych były artykuły zamieszczane w rosyjskich i polskich czasopismach historycznych. Do ważkich osiągnięć tego okresu należy opracowanie katalogów do uporządkowanych archiwaliów polskich. Opublikowany w Moskwie w 1914 r. katalog *Archiwum Carstwa Pol'skago*, cz. 1: *Vnutrennije diela Pol'szi*, stał się podstawowym źródłem informacji dla delegacji archiwistów polskich, podejmujących w latach 1922–1935 starania rewindykacyjne w ZSRR.

Okres drugi, to praca Riabinina nad lubelskimi archiwaliami sekcji I, mieszczącymi się w gmachu powiżytkowskim przy ul. Narutowicza 10. Wieloletnia opieka nad księgami staropolskimi i aktami administracji rosyjskiej przyniosła cenne dokonania. Znalazły się wśród nich przewodniki archiwalne: *Archiwum Państwowe w Lublinie*, I: *Wiadomość ogólna*, II: *Dawne księgi miejskie lubelskie* (W. 1926), *Archiwum Państwowe w Lublinie. Inwentarz ksiąg dawnych* (W. 1931) oraz katalog imienny i rzeczowy do 189 ksiąg miejskich lubelskich. Cykl prac archiwalnych zamknął „dyplomatariusz” m. Lublina, opublikowany w 1938 r. pt. *Materiały do historii m. Lublina 1317–1795*. Obowiązki archiwisty łączył Riabinin z przygotowaniem licznych opracowań historycznych. Większość z nich wydrukował w serii *Materiały do monografii Lublina*. W jej ramach ukazały się prace: *Lublin w księgach wójtowsko-lawnicznych XVII–XVIII w.* (L. 1928), *Rada Miejska Lubelska XVII w.* (L. 1931), *Lekarze w księgach miejskich lubelskich* (L. 1932), *Lauda miejskie lubelskie XVII w.* (L. 1934), *Materiały do lubelskiego słownika aktowego* (L. 1935). Opublikował też wiele artykułów: o czarach i gusłach w Lublinie, o teatrze, ulicach i kamienicach lubelskich. Swoje badania nad dziejami miasta traktował jako miłą się życiową.

Riabinin brał aktywny udział w pracach Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Lublinie. Jego dorobek obejmuje 69 pozycji opublikowanych w Rosji i w Polsce w latach 1905–1938. W r. 1932 uhonorowany został Złotym Krzyżem Zasługi, przyznany za osiągnięcia na polu archiwalnym i naukowym oraz nagrodą pieniężną, w wysokości 2,5 tys. zł, ufundowaną przez Radę Miejską Lublina za prace z historii miasta.

PSB, t. XXXI/2, s. 129; W. Adamczyk, *J. Riabinin historiograf Lublina*, „Dziennik Zarządu m. Lublina” 1937 nr 9; K. Gawarecka, *J. Riabinin – kustosz Archiwum Państwowego w Lublinie. W szesnastą rocznicę zgonu (bibliografia prac)*, „Archeion” 1958, t. 29 s. 209–219; J. Pakulski, R. Piechota, B. Ryszewski, *Bibliografia archiwistyki polskiej do r. 1970*, W. 1984; Fot. w *Bibliotece Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie*, sygn. 2242 b; tamże, zbiory spec. sygn. 2233-2242b; APL, Akta osobowe J. Riabinina.

Bogusław Wachowicz

Słownik biograficzny miasta Lublina, pod red. Tadeusza Radzika, Jana Skarbka i Adama A. Witusika, Polskie Towarzystwo Historyczne. Oddział w Lublinie, Wydawnictwo Uniwersyte-tu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 1993.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

Towarzystwo Biblioteki Publicznej
im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

we współpracy z prof. dr. hab. Ryszardem Szczygłem

Wykłady popularnonaukowe z cyklu

Historycy Lublina

Jan Riabinin
(1878—1942)

Prowadzenie **dr Grażyna Jakimińska**

Spotkanie odbędzie się

we wtorek 27 lutego 2018 r. o godz. 18.00

w Galerii Sztuki Domu Kultury LSM

w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29

www.domkulturyism.pl

Wstęp wolny